

# U MARIJINOM MJESECU

Luni, 12 iulie 2021

Svibanj, jedan od najljepših mjeseci u godini, u hrvatskom je jeziku ime dobio po biljci svib, a stari Hrvati zvali su ga još; i filipov ak, rožnjak i sviben.

Posvećen je majkama, a na osobit način u tradiciji kršćanstva, osobito Katoličke crkve, svibanj je mjesec posvećen jedinstvenoj majci, blaženoj Djevici Mariji.

Već 1. svibnja bio je Međunarodni praznik rada, dan solidarnosti radničke i opštine radnih ljudi cijelog svijeta, dan koji nas podsjeća na važnost borbe za prava radnika i za pravo na rad, jedno od osnovnih ljudskih prava. U Rumunjskoj je ovaj događaj kulminirao u komunističkom periodu kada su se na ulicima, stadionima i trgovima velikih gradova organizirale velike prorežimski propagandističke manifestacije. Ljudi su se na ovaj dan obično izlazeći pripremali rođendan; u lijepoj i istoj prirodi diljem države, a poneki Karađorđevci, ostali ni neznaju koliko gube, još; i uvijek idu na odmor i rođendan; u uženu poljanu Prolaz, smještenu na samom ulazu u divlji kanjon rijeke Karađorđe; a iz Nacionalnog parka Semenic-Cheile Cara ului, gdje nalaze idealno mjesto za opuštanjе i bijeg od svakodnevne gužve i stresa, gdje uživaju u netaknutoj prirodi uz i kruhom kristalno iste rijeke Karađorđe; a i prekrasnih cvrkuta ptica.

Majski dan je praznik u kojem se slavi Majka i Majstorka, koji vuče svoje korijene iz engleskog i američkog pokreta žena. U većini zemalja, Njemačke, Austriji, SAD, pa i Hrvatskoj, obilježava se svake godine drugi nedjelji u svibnju, kad se u Rumunjskoj obilježava zapravo 1. evanđeljski dan. Majski dan se odlukom Parlamenta obilježava svake godine u Rumunjskoj prve nedjelje u svibnju, dok 1. evanđeljski dan u Hrvatskoj se slavi 19. ožujka, na dan svetoga Josipa, a u većini zemalja treće nedjelje u lipnju.

Milijuni ljudi su 9. svibnja proslavili Dan Europe, godišnjicu svetkovinu kojom se slavi mir i jedinstvo u Evropi. Datum označava godišnjicu povijesne deklaracije francuskog ministra vanjskih poslova Roberta Schumana iz 1950. godine o novom obliku političke suradnje u Europi s pomoću kojeg bi rat među Europskim državama postao nezamisliv. Međutim, Dan Europe ne označava samo datum ravnatelja evropskog projekta, već je i dan radosti i sreće; smo zajedno, dan volje za solidarnost; u, dan jedinstva u različitim etnostima velike zajednice kojoj pripadaju svi stanovnici Evropske unije.

Isto je 9. svibnja u Rumunjskoj bio Nacionalni dan tradicionalne nošnje, dan kada su većinski narod i nacionalne manjine slavili bogatu baštinsku svojih predaka. U tu svrhu, zakon predviđa, u mjesecu svibnju, u okviru i kolosalnog kurikuluma za razrede IV-XII, obavezno uvođenje dvosatnog predavanja namijenjenog tradicionalnoj nošnji područja ili nacionalnih manjina, s naglaskom na značaj tradicionalnih nošnji u očuvanju etničkog identiteta. U Karađorđevu je Dan tradicionalne nošnje obilježen u parku Zajedničke Hrvatske u Rumunjskoj gdje je odgojiteljica Sabina Gheră vorila polaznicima vrtića i iz grupe "Sunce zrake" o dijelovima karađorđevske tradicionalne nošnje, o načinu izrade, o tome kako se stvarala, razvijala i mijenjala način; a karađorđevska nošnja te o rijetkim prigodama u kojima se danas nosi ovo starinsko karađorđevsko žensko i muško ruho koje je negdje do polovice proteklog stoljeća svakodnevno upotrebljavao narod iz svih karađorđevskih mjeseta. Inače, rumunjski tradicionalni narodni kostimi najbolji je ambasador države u svijetu. Lijepi komadi odjeće koji sa injavaju rumunjsku narodnu nošnju donijeli su državi u prošlim godinama i dva svjetska rekorda, jednog za najveće mnogostvilo ljudi u narodnim nošnjamama skupljenih na jednom mjestu i jednog, registriranog u Guiness Booku, za najveće rumunjsko tradicionalno kolo.

10. svibnja se obilježavaju tri važna trenutka u povijesti Rumunske, odnosno po etak vladavine prvog rumunjskog kralja, Karola I., koji je 8. svibnja stigao brodom u Turnu Severin, a 10. svibnja 1866. u&scaron;ao u Bukure&scaron;t, pa je tako zapoela 48-godi&scaron;nja vladavina, najduža u povijesti zemlje, neovisnost države i krunidba prvog kralja zemlje 10 svibnja 1877. godine. Od travnja 2015. godine datum 10. svibanj je i državni praznik, odlukom Zastupni kog doma rumunjskog Parlamenta. Ina e, 10. je svibanj bio nacionalni dan Rumunske od 1866. do prisilne abdikacije kralja Mihaija godine 1947. kad je proslavu zabranio komunisti ki režim koji je do&scaron;ao na vlast, a praznik je izbrisana iz kolektivne memorije.

Na Spasovdan, 13. svibnja, neposredno nakon Svetе mise održane u crkvi Marijina uznesenja u Kara&scaron;evu, vl. Petar Rebedžila je kod Spomenika palim herojima iz parka ZHR-a, u prisustvu velikog broja vjernika, odao poast i uputio prigodne rije i molitve za sve poginule i nestale junake iz kara&scaron;evske opine u prvom i drugom svjetskom ratu. Blagdan Uza&scaron;a&scaron; a Kristova ili Spasovdan slavi se svake godine 40 dana nakon uskrsnu a i dokaz je spasa za itavo ovje anstvo, zato se zove Spasovo ili spasovdan.

Dan kulturne raznolikosti za dijalog i razvoj progla&scaron;en je 2002. godine kada je prvi put obilježen. Tradicionalno se obilježava 21. svibnja, a zasniva se na razumijevanju i prihvatu različitih kultura, toleranciji i po&scaron;tivanju, s ciljem stvaranja boljeg zajedničkog života. Svi se nalazimo pod istim nebom, na&scaron;e razlike su na&scaron;a snaga, raznolikost je jedina stvar koja nam je svima zajednička. Glavni tajnik ZHR-a ure Jankov bio je poseban gost Demokratskog Foruma Njemaca na manifestacijama priređenih povodom ovoga posebnog dana gdje je upravo nagla&scaron;eno, između ostalog, kako svojom zaznoliko&scaron;u ja amo jedni druge.

Pod aspektom etničke i kulturne raznolikosti Rumunska je privilegirana zemlja u kojoj se cijeni strana kultura, a pritom se ne zaboravlja vlastita, prostor gdje se prava svih nacionalnih manjina sakralno po&scaron;tuju. Utjecaj raznih naroda kroz vrijeme prisutan je na ovom teritoriju ne samo u tradicijama i običajima, ne samo u arhitekturi, gastronomiji i jeziku već je on veoma aktualan zahvaljujući i upravo ljudima raznih etnija koji žive diljem države, ljudima kao &scaron;t su kara&scaron;evski Hrvati, kao &scaron;t su Nijemci, Mađari, Bugari i kao &scaron;t su svi ostali pripadnici nacionalnih manjina koji žive u potpunoj harmoniji na ovim lijepim rumunjskim prostorima.

Ivan Dobra